

ind i Retsfølgningen og optraadte med deres Resolutioner, men han sørgede for, at det altid blev skrappt tilbagevist, ja, det hændte endogsaa, at han over for Struensee satte en Stopper i den Retning. Jeg tror, at dette Tilfælde er lidet kendt, og jeg skal derfor nævne det med et Par Ord. Straks efter at man havde faaet gennemført den heldige Reform af Retsplejen i Kjøbenhavn ved Forordning af 15. Juni 1771, blev der Tale om ogsaa at reformere ude i Landet. Det begyndte med et Reskript, der kom en 14 Dage efter, at denne Forordning var udkommen, og som blandt meget andet gik ud paa, at Dommerne alene skulde dømme, men Øvrigheden skulde forrette Indførsler og sligt. Der blev remonstreret imod det, men det førte ikke til noget, thi den 14. September samme Aar kom der et nyt Reskript, som gik endnu videre. Det gentog, at Dommerne alene skulde dømme og ikke have med andet at bestille, de skulde være rene Dommere. Man var inde paa ogsaa at indføre Kommunedommere, havde jeg nær sagt, idet det bestemtes, at Sager under 50 Dalers Værdi, hvad enten det var Gældsager eller Injuriesager eller sligt, skulde afgøres af Øvrigheden ved Resolution. Det lykkedes den Gang at faa sat en Stopper herfor, og jeg tror, det var heldigt, thi det staa jo fast, at den nuværende Ordning, hvorefter disse Forretninger ere judicielle, have vi været godt tjente med og ingen Ulemper haft af. Vi skulle derfor heller ikke gaa bort fra den og udsætte os for at komme ind paa Kabinetsjustits i disse Anliggender.

Dertil kommer, hvad navnlig det ærede 6te Medlem for 1ste Kreds (Oct. Hansen) fremhævede, at det er overordentlig vanskeligt, ja næsten umuligt, at opløse disse Forretninger i en judicial og en administrativ Del. Folk maa nødvendigvis blive vildfarende i alle de mange Bestemmelser. Jeg ved ikke, om ærede Medlemmer have gennemlæst de Paragraffer, hvor man har forsøgt at dele det administrative og det judicielle imellem. Jeg skal gerne indrømme, at der er anvendt megen Omhu derpaa, og at der vist er gjort alt, hvad der kunde gøres, for at bringe dette Forhold i Orden, men jeg kan ikke nægte, at jeg alligevel maa anse Forsøget for ganske

mislykket. Man vil idelig komme til at staa saaledes, at man ikke ved, om man skal gaa den ene eller den anden Vej for at komme til sin Ret. Nu ved man, hvad Vej man skal gaa, og jeg skal ikke nægte, at jeg hylder den Grundsætning, at naar man ikke forlanger andet end Lands Lov og Ret, maa man kunne gaa Retsvejen, og det ikke blot i Realitets-, men ogsaa i Formalitetsspørgsmaal. Jeg tror ogsaa, at jeg i saa Henseende har Grundloven paa min Side. Flere af Udtaleelserne, der faldt i Gaar, syntes at tyde paa, at man ved Retsplejen kun forstod Domsafsigelserne, Kendelserne og sligt. Det tror jeg slet ikke er Grundlovens Mening. Den taler i § 70 om, at den dømmende Myndigheds Udøvelse kun kan ordnes ved Lov. Derefter siger den i § 71: „Retsplejen bliver at adskille fra Forvaltningen efter de Regler, der fastsættes ved Lov.“ Det fremgaar heraf tydeligt, at det ikke blot er Domsbehandlingen, der betragtes som Retspleje, men at der hører endnu noget mere til. Efter hvad jeg ytrede, forekommer det mig, at der ikke kan være den aller ringeste Tvivl om, at naar man har faaet en Dom, er man endnu ikke kommen til sin Ret, og man bør derfor have Krav paa Rettens og ikke Øvrighedens Assistance for at faa gjort Udlæg, eller hvad det nu drejer sig om, og for at faa det udlagte forauktioneret. Det drejer sig her kun om en Opfattelse af Mellemyværender mellem private Parter, og der maa man kunne gaa Retsvejen. Skifteforretninger kunde man jo mene, være overvejende administrative, men heller ikke det tror jeg kan siges, thi ogsaa ved Skifteforretninger drejer det sig om at dele de private imellem, og de private maa have Krav paa, at det offentlige, naar det tager sig af saadanne Sager, gør det i Retsformerne og saaledes, at man har Bevidsthed om, at man gaar Retsvejen. Man bør ikke være nødsaget til at optræde som Supplikant. Mig er det derfor meget imod, at man har foretaget denne Forandring nede i Folketinget, og jeg vil ønske, at det maa lykkes os at komme bort derfra, saaledes at vi beholde de paagældende Forretninger som judicielle. En væsentlig Grund til, at man har villet gøre dem til administrative, er vistnok den, at man tror, at det vil blive